

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΚΑΛΥΒΙΩΝ

Οι μαθητές
περιγράφουν
έργα Ελλήνων
και ξένων ζωγράφων
εμπνευσμένα από την
Επανάσταση του 1821

Ειρήνη Κορνηλάκη

Στον πίνακα αυτό απεικονίζεται η πιο γνωστή ηρωίδα της επανάστασης του 1821, Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα. Η Μπουμπουλίνα είναι πάνω στον « Αγαμέμνονα» το μεγαλύτερο και επιβλητικότερο καράβι του στόλου της. Στέκεται καμαρωτή και γεμάτη περηφάνια σε μια άκρη του караβιού δείχνοντας με αποφασιστικότητα τον εχθρό. Από την «πλούσια» και πολύχρωμη φορεσιά της και το εντυπωσιακό όπλο της καταλαβαίνουμε πως είναι μια πλούσια γυναίκα από καλή οικογένεια. Το πρόσωπό της είναι σοβαρό, σκληρό και αποφασιστικό. Έχει ένα πλατύ κούτελο που το μισό είναι κρυμμένο κάτω από την μαντίλα της, όπως και τα καστανά μαλλιά της. Τα μαύρα μάτια της Μπουμπουλίνας είναι γεμάτα πάθος και όποιος τα βλέπει καταλαβαίνει τη γενναιότητα της γυναίκας. Ακόμα, έχει σουφρωμένα φρύδια που δηλώνουν θυμό και πείσμα, αλλά ωστόσο φαίνεται πολύ ψύχραιμη. Τέλος, έχει μια σχετικά μεγάλη μύτη και ένα στρογγυλό πιγούνι. Είναι μια πραγματική ανδρογυναίκα!

Ζωγραφική του 19ου αιώνα.
Εθνικό Μουσείο Ιστορίας, Αθήνα

Εμμέλεια Δαραμούσκα

Το θέμα του έργου είναι παρμένο από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας όπου η μαύρη σκλαβιά κάλυπτε το έθνος των Ελλήνων και η μόνη ελπίδα του για να διατηρήσει ζωντανή την πίστη του, την γλώσσα του και την αγάπη του για την πατρίδα ήταν το κρυφό σχολείο. Σε αυτό λοιπόν το έργο απεικονίζεται ένα σκοτεινό υπόγειο μέρος στο οποίο συγκεντρώνονται κρυφά τα Ελληνόπουλα και με την παρουσία ενός ιερέα και διδάσκονται γραφή και ανάγνωση. Διακρίνουμε ένα αχνό φως κάτω από το οποίο τα πρόσωπα των παιδιών φαίνονται ζωηρά αλλά και συγκεντρωμένα στα λόγια του ιερέα-δασκάλου που κάθεται στη μέση και τους συμβουλεύει δείχνοντας τους. Πιο δίπλα σχεδόν στο σκοτάδι φαίνεται αμυδρά η φιγούρα ενός άνδρα μεγαλύτερου που παρακολουθεί με ενδιαφέρον την λαχτάρα των παιδιών για γνώση καθισμένος πάνω σε ένα σκαλισμένο μάρμαρο και κρατώντας όρθιο το ντουφέκι του ανάμεσα στα πόδια του.

Νικόλαος Γύζης, Το κρυφό σχολειό, 1885, ιδιωτική συλλογή

Παναγιώτης Θεοχάρης

Θεόδωρος Βρυζάκης , Το
στρατόπεδο του Καραϊσκάκη
στην Καστέλα , 1855,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο
Αλεξάνδρου Σούτζου

- * Στον πίνακα «το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη» βλέπουμε το στρατόπεδο προετοιμασίας των επιθέσεων. Το τοπίο είναι επίπεδο και ξεχωρίζει ένας υπερυψωμένος λόφος. Πίσω διακρίνεται η καταπράσινη πεδιάδα και τα αγέρωχα βουνά. Στο κέντρο στέκονται δεκάδες άντρες που φορούν φουστανέλα, τσαρούχια, γιλέκα και κρατούν τα όπλα τους. Στην άκρη του λόφου ανεμίζει περήφανα η ελληνική σημαία και λίγο πιο κάτω υπάρχουν οι σκηνές και τα άλογα των αγωνιστών. Οι στρατιώτες φαίνεται να παρακολουθούν προσεκτικά και με αγωνία όσα τους λέει ο Καραϊσκάκης για την οργάνωση της επιδρομής τους στην πολιορκημένη από του Τούρκους Ακρόπολη.

Μελίνα Μαρούγκα

Ευγένιος Ντελακρουά,
Η σφαγή στη Χίο, 1824,
Μουσείο του Λούβρου

- * Ο πίνακας η «Σφαγή της Χίου» δημιουργήθηκε στο Παρίσι το 1824 από τον Ευγένιο Ντελακρουά. Στον πίνακα αυτό απεικονίζεται η τουρκική θηριωδία στο πολιορκημένο νησί της Χίου. Στο μπροστινό μέρος του πίνακα παρατηρείται ιδιαίτερα έντονη η απελπισία και η αγωνία στα πρόσωπα των ανθρώπων: της μάνας που είναι ξαπλωμένη με το μωρό της στην αγκαλιά στο δεξί άκρο του πίνακα, των δυο αγκαλιασμένων παιδιών που περιμένουν το θάνατο στο αριστερό άκρο, του ταλαιπωρημένου ανδρόγυνου στο κέντρο του πίνακα μαζί με την ηλικιωμένη γυναίκα που κοιτάζει προς τον ουρανό με ένα βλέμμα απελπισίας στα μάτια της. Δεξιά δεσπόζει η φιγούρα του Τούρκου καβαλάρη που αρπάζει μια ελληνοπούλα και τη δένει στο άλογό του, έτοιμος να τραβήξει το σπαθί του. Στο βάθος του πίνακα ο σκεπασμένος με καπνό ουρανός και τα καμένα σπίτια ολοκληρώνουν την εικόνα της καταστροφής.

Άγγελος Λαζάρ

Ένα από τα σπουδαιότερα έργα εμπνευσμένο από τη μάχη των Ελλήνων στην πολιορκία του Μεσολογγίου είναι ο πίνακας του Γάλλου ζωγράφου Ευγένιου Ντελακρουά με τίτλο «Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου». Το έργο αυτό δημιουργήθηκε το 1826, με ύψος 208 εκ. και πλάτος 147 εκ. Η ελαιογραφία απεικονίζει την προσωποποίηση της ηρωικής Ελλάδας. Ο καλλιτέχνης τοποθετεί στο κέντρο του πίνακα μία γυναικεία μορφή που στέκεται πάνω στα ερείπια του κατεστραμένου Μεσολογγίου, τα οποία έχουν συντρίψει το κορμί ενός Έλληνα αγωνιστή. Στο βάθος διακρίνεται ένας άντρας, πιθανόν Τούρκος, που συμβολίζει τον εχθρό και ο οποίος καρφώνει μία σημαία στο έδαφος. Η γυναικεία μορφή που συμβολίζει την Ελευθερία απεικονίζεται πολύ ρεαλιστικά και με μεγάλη λεπτομέρεια. Φοράει ένα λευκό φόρεμα το οποίο αφήνει ακάλυπτο σχεδόν το στήθος της δίνοντας μία δυναμική και αισιόδοξη ερμηνεία στο έργο, και το οποίο έχει πολλές πτυχώσεις αποδίδοντας την κίνηση προς τα μπροστά. Ακόμα και το πανωφόρι της είναι τόσο προσεκτικά ζωγραφισμένο που μπορεί κανείς να διακρίνει ακόμα και τη φόδρα της. Επίσης, είναι στραμμένη $\frac{3}{4}$ προς τον θεατή με ανοιχτά τα χέρια της σε ένδειξη απόγνωσης. Στη σύνθεση κυριαρχούν το λευκό, τα χρυσοκόκκινα και οι ώχρες, ενώ ο ουρανός αποδίδεται με μαύρο χρώμα δημιουργώντας μία ζοφερή ατμόσφαιρα που συμβολίζει την δυστυχία του πολέμου.

Ευγένιος Ντελακρουά, Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου, 1826, μουσείο Καλών Τεχνών του Μπορντώ

